

Nr 295

Av herr Nilsson, Ferdinand, m. fl., om placering av medel från skördeskadefonden i jordbrukets egna kreditinrättningar.

(Lika lydande med motion nr 348 i Andra kammaren)

I riksdagens beslut 1961 i anledning av prop. 1961:22 om permanent skördeskadeskydd angavs att skördeskadefonden skall förvaltas av statens jordbruksnämnd. Därvid skall för fondförvaltningen gälla de grunder som Kungl. Maj:t efter förslag av nämnden bestämmer. Outnyttjade årliga tillskott till fonden skall kvarstå i densamma för att kunna disponeras ett senare år. Av det normala årliga medelstillskottet till fonden skall jordbrukarna svara för minst två tredjedelar och staten tillskjuta resten. Hittills har årligen av jordbrukarna inbetalats försäkringspremier med 20 milj. kronor och av staten med 10 milj. kronor.

Storleken av de i fonden kvarstående medlen från ett år till ett annat är givetvis beroende av de skördeskadeersättningar som under året utgår. Hittills har de utbetalade beloppen framstått såsom med hänsyn till skördeskadeskyddets landsomfattande uppgift obetydliga. Detta torde i icke ringa grad sammanhänga med ofullkomligheter hos systemet för utbetalningar. Ett på erfarenheter grundat förbättrat system bör kunna leda till ett ur försäkringstagarnas synpunkt bättre resultat. Även i framtiden torde emellertid icke obetydliga belopp komma att fungera som reserv för särskilt hårda påfrestningar.

Skördeskadeskyddet skulle kanske kunna komma att åtnjuta större uppskattning bland jordbrukarna om sålunda inestående medel kunde så placeras, att de även då de ingår i fonden mera direkt kommer jordbruksnäringen till godo. Detta skulle bli fallet om skördeskadefondens tillgångar i väsentlig utsträckning kunde placeras i de organiserade jordbrukarnas egna kreditinrättningar. Kreditbehovet är för jordbrukets del stort, och så pass stora tillskott av insättningar som det här kan vara frågan om skulle givetvis vara av betydelse. Nämnas kan beträffande jordbrukskasserörelsen att denna numera svarar för den största andelen av de statliga garantilånen till jordbruket. Under alla förhållanden framstår det som skäligt, att i vart fall den del av inestående medel i skördeskadefonden som motsvarar jordbrukarnas egna premieinbetalningar placeras i jordbrukarnas egna kreditinrättningar.

När vid 1962 års riksdag motioner i angivet syfte behandlades i riksdagen gjordes emellertid svårigheter. Sålunda anfördes i debatten att en placering av skördeskadefondens medel i jordbrukskassorna icke skulle vara lämplig därför att dessa pengar skall vara så placerade, att de med tämligen kort varsel kan lösgöras för utbetalning.

Rent allmänt är det iögonenfallande att det många gånger framstått som betydligt lättare för jordbrukare att få betala in pengar än att få ut något vid inträffad skördeskada. I interpellationsdebatt om skördeskadeskyddet har framhållits önskvärdheten av att de uppskattningar och beräkningar som måste föregå utbetalning av ersättning i möjligaste mån påskyndas. Som det nu är tar det så pass lång tid att för skördeskador som inträffar en höst eventuell ersättning kan påräknas först på försommaren året efter. Från ansvarigt håll har emellertid icke ställts i utsikt någon nämnvärd förbättring härutinnan. Kreditinrättning som har skördeskadefondens medel innestående har således möjlighet att räkna med god tid och praxis beträffande när pengarna i sinom tid kan behöva betalas ut.

De medel som saken gäller är visserligen i och för sig avsevärda. Jordbrukskassorna utgör en fast organisation av landsomfattande karaktär med gott samarbete. Blir skadorna stora i en landsdel kan de vara mindre i andra och detta samarbete stödjdes av en kassarörelsens egen affärsbank.

Beträffande rörelsens omfattning förtjänar nämnas att jordbrukskassornas samlade inlåning vid årsskiftet 1962/63 uppgick till totalt 1 574 milj. kronor och utlåningen till ca 1 400 milj. kronor. Det förefaller uppenbart att svårigheter icke kan bedömas föreligga för kassarörelsen att mottaga och utbetala de medel det här kan vara fråga om.

Under återopande av vad som ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära prövning av möjligheterna att hos jordbrukets egna kreditinrättningar placera medel från skördeskadefonden till minst den andel som svarar mot av jordbrukarna till fonden inbetalade avgifter.

Stockholm den 25 januari 1963

Ferdinand Nilsson
i Kungsängen

Bertil Jonasson

Harald Pettersson

Georg Carlsson
i St. Arla

Ivan Svanström
